

VZDELÁVACIA AKTIVITA

pre pedagógov na prácu so študentmi

NÁZOV: Kde sa dvaja bijú, ... kto vyhráva?

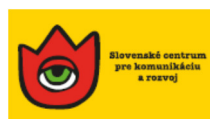
Zhrnutie aktivity:

Učebná aktivita je ťažiskovo zameraná na rozvoj komunikačných spôsobilostí (vyhľadávať informácie) a interpersonálnych spôsobilostí (diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme) žiakov. Obsahovo prepája vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť a mediálnu výchovu. Žiaci sa učia vybrať fakty a vedomosti potrebné na vysvetlenie javov z bežného života a použiť jednoduché stratégie získavania a overovania informácií z audiovizuálnych obsahov.

Kľúčové slová:	Afrika, pôda, poľnohospodárska výroba, lokálny pestovatelia, korporácie
Veková skupina:	15 – 18 rokov (stredná škola)
Trvanie:	2 vyučovacie hodiny
Predmety, témy učiva:	ŠVP pre gymnáziá, vzdelávacia oblasť Človek a príroda, predmet geografia - regionálna a humánna geografia
Typ aktivity, použitá metóda:	Rozvíjané sú logické postupy myslenia: asociácia, analógia a porovnávanie pri zhodnotení problematiky v rámci študijno-čitateľskej stratégie KWL na podporu aktívneho učenia sa v troch krokoch, ktoré učiaci sa realizujú pred, počas a po oboznámení sa s obsahom zo zdroja informácií z filmu a doplnkových textov.

Vzdelávacie ciele:

Vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé informácie od nespoľahlivých pri vytváraní **vlastného úsudku**. Žiaci na základe audiovizuálneho obsahu, doplnkového textu a vlastných poznatkov **budú vedieť diskutovať** o odbornom probléme, objasniť možné následky agrárnej stratégie vybranej záujmovej skupiny v „panelovej diskusii“ a prezentovať návrhy riešenia konfliktu.

Výkonový štandard:

- zhodnotiť polohu regiónu a identifikovať ho na mape, vyzdvihnúť nosné prírodné danosti regiónu,
- uviesť aktuálne problémy svetového hospodárstva a príčiny zväčšujúcej sa priepasti medzi bohatými a chudobnými,
- kategorizovať globálne problémy na Zemi a ich prejavy.

Obsahový štandard:

Afrika, hospodárstvo, chudoba, globálne problémy Zeme, výživa

Úvod do témy:

Hlavným cieľom je aktívny prístup k reflektovaniu problematiky vlastníctva, využívania pôdy a poľnohospodárskej výroby na Africkom kontinente, na konkrétnom mieste, v regióne a štáte. Prostredníctvom filmu sa oboznámime so spoločenskými procesmi a javmi, ktoré sa premietajú do každodenného života obyvateľov. Kvalita poľnohospodárskej pôdy sa na mnohých miestach zhoršuje a rýchlo sa zväčšuje počet ľudí, ktorých by mala živiť. Afrika, druhý najväčší svetadiel s rozlohou 31 370 000 km², má problém s úrodnou pôdou. Kontinent sa zdá taký rozsiahly a krajina taká mnohotvárna a napriek tomu ju sužujú chudoba, hlad a konflikty o vlastníctvo pôdy a spôsob jej využívania.

Pokúsime sa kriticky zhodnotiť spoločenskú skutočnosť, navrhnúť a posúdiť rôzne prístupy k riešeniu problémov v prítomnosti a ich možné dopady do budúcnosti aj v globálnom kontexte.

Potrebný materiál: film Teraz naša zem

Film je možné vypožičať si bezodplatne z knižnice Slovenského centra pre komunikáciu a rozvoj Libraria – Informačné centrum globálneho vzdelávania (www.sccd-sk.org) na základe e-mailovej žiadosti zaslanej na adresu libraria@sccd-sk.org.

Podrobný popis cvičenia:

Postup:

Žiakom prezentujeme **Úvod do témy** - problém, ktorý je obsahom filmu a bude predmetom panelovej diskusie. K vyznačeným 10 pojmom / výrazom z anotácie filmu / urobíme asociačné

mapy. Na základe poznania triedy, kde ideme učebnú činnosť realizovať, a časovej dotácie pracujeme individuálne, v skupinách alebo spoločne na tabuľu. (10 min)

Podľa zvolenej formy bude vytvorený aj výstup: Individuálne / skupinovo na papier (Príloha 1) spoločne na tabuľi postupným prilepením papierikov zo samolepiacich bločkov.

Anotácia k filmu:

Tento film priblíži odboj obyvateľov **afrických štátov** proti zaberaniu ich pôdy **zahraničnými korporáciami**. Nasako Besingi v Kamerune bojuje proti **plantážam** palmového oleja Amerického investičného fondu, kým Emmanuel Elong vytvára **medzinárodnú alianciu** pestovateľov v priamom vyjednávaní s francúzskou skupinou Bolloré. Aj v Senegale sa vytvára **odboj**, v ktorom sa chovateľom darí získať medzinárodné médiá vo svojom boji proti talianskemu **investorovi**. Film nás zavedie i do Beninu, kde sú v centre Songhaï ročne vyškolené stovky mladých Afričanov v **organickom a lokálnom poľnohospodárstve**.

Benjamin Polle a Julien Le Net sú dvaja **nezávislí autori a režiséri**, ktorí v Afrike sledujú a zažívajú **komplexnosť poľnohospodárskych problémov** tohto kontinentu. “Teraz naša zem” je ich prvým **dokumentom**.

Žiakov rozdelíme do pracovných skupín (3 - 5).

Skupiny si vyžrebujú/vyberú záujmovú skupinu, ktorú budú v panelovej diskusii zastupovať:

- **miestni obyvatelia,**
- **lokálni poľnohospodári,**
- **ekologickí aktivisti,**
- **investori,**
- **nezávislí pozorovatelia.**

Opíšeme stručne pojem a pravidlá panelovej diskusie:

Panelová diskusia je diskusiou zvyčajne troch až šiestich odborníkov na určitú tému pred účastníkmi. Cieľ a zámer diskusie sú určené dopredu a tomu sa podriaďuje smerovanie diskusie.

Každý diskutujúci má presne vymedzený max. čas. Diskusiu riadi a slovo diskutujúcim, prípadne divákovi priestor na otázky, udeľuje vedúci diskusie.

Vysvetlíme pravidlá:

- hovorca skupiny odpovedá na spoločnú otázku,
- hovorí vecne, prezentuje fakty a argumenty,
- hovorí zrozumiteľne a používa jazyk odboru,
- neskáče do reči ďalším diskutujúcim,
- dodržiava dohodnutý čas.

Učebná činnosť - KWL

Každý člen skupiny individuálne v pracovnom liste 2 (Príloha 2) zaznamená v prvom stĺpci, **čo už vie** o problematike poľnohospodárstva a využívania pôdy v Afrike. (5 min.)

V skupine študenti prediskutujú obsah prvého stĺpca. Spoločne sformulujú, čo **potrebujú zistiť** do druhého stĺpca pracovného listu. Očakávané zistenia majú zodpovedať zameraniu záujmovej skupiny, ktorú reprezentujú. (10 min.)

FILM - 20 min

Informácie z filmu doplňte do tretieho stĺpca, **čo ste zistili**. Zistenia prediskutujte v skupine a v pracovnom liste z prílohy v druhom stĺpci vyznačte, ktoré očakávané informácie ste už získali z filmu.

Otázky do diskusie zapíšeme/premietneme na tabuľu

Aký prospech má z toho, čo realizuje / navrhuje vaša záujmová skupina?

Čo si myslíte, o čo ide ostatným záujmovým skupinám, aký prospech z toho majú?

Ako bude táto situácia vyzerat' o 20 rokov?

Aké navrhujete reakcie, opatrenia tak, aby ste prispeli k riešeniu konfliktu? (ústretový krok)

Prečítajte si doplnkové texty a doplňte si potrebné informácie tak, aby ste vedeli formulovať odpovede na otázky. Dohodnite sa na hovorcovi za skupinu. (10 min.)

Hovorca **prezentuje odpovede na otázky** z pohľadu vybranej záujmovej skupiny v panelovej diskusii. (5 x 3min = 15 min.)

Zrekapitulujeme návrhy a stanoviská. Žiaci pomenujú, v čom sú súhlasné alebo protichodné.

Vyhodnotia, či návrhy reakcií a opatrení môžu viesť k dohode.

Krátko reflektujú diskusiu v skupinách (15 min.)

Poznámky pre učiteľa:

Pred realizáciou učebnej aktivity si overíme bezproblémové spustenie a projekciu filmu v triede, kde sa bude učebná činnosť realizovať.

Rozmnožíme záznamový hárok asociačnej mapy (príloha č. 1), doplnkové texty (príloha č. 2, č.3, alebo aktívny link), otázky a pravidlá. Alternatívou je pripraviť si ich v elektronickej podobe a premietat' na tabuľu.

Možné pokračovanie, následné aktivity:

Ďalšia práca s textom a problematikou na nasledujúcej hodine:

1. Porovnanie tej istej problematiky u nás na Slovensku: poľnohospodárstvo, poľnohospodárska výroba, lokálni pestovatelia, vlastníctvo pôdy, export a import potravín a perspektívy.
2. Zadanie v rámci predmetov vzdelávacej oblasti s využitím Pracovného listu: Uhol pohľadu - Človek a spoločnosť (Príloha 3), reflektovať informácie a posolstvo filmu z pohľadu histórie, geografie a občianskych kompetencií. Cieľom je uvedomenie si komplexnosti problému. Príčinné historické súvislosti a dopad na spoločenstvo a životné podmienky.
3. Zapojenie vyučujúceho SJL a spracovanie výstupu vo forme úvahy.

Všetky uvedené učebné činnosti je možné pripraviť ako edukačný projekt v rámci viacerých predmetov. Tak sa vytvoria aj lepšie organizačné podmienky a časový interval na realizáciu, čo má dopad na kvalitu výstupov žiakov a mieru uvedomenia.

Ďalšie zdroje: (*linky na online materiály, zdroje na stiahnutie, ...*)

Agrárny potenciál Afriky sa využíva žalostne slabo;

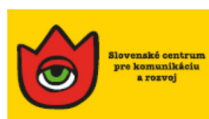
<https://www.hlavnespravy.sk/polnohospodarstvo-agrarny-potencial-afriky-sa-vyuziva-zalostne-slabo/107896#>

Afriku čaká kritický nedostatok úrodnej pôdy

<https://zurnal.pravda.sk/spolocnost/clanok/437555-afriku-caka-kriticky-nedostatok-urodnej-pody/>

Autor / Zdroj:

PaedDr. Darina Výbohová, PhD.

AFRICKÉ ŠTÁTY

-
-

ZAHRANIČNÉ KORPORÁCIE

-
-

PLANTÁŽ

-
-

MEDZINÁRODNÁ ALIANCIA

-
-

ODBOJ

-
-

INVESTOR

-
-

ORGANICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO

-
-

NEZÁVISLÝ AUTOR A REŽISÉR

-
-

KOMPLEXNOSŤ

-
-

DOKUMENT

-

K - *Čo už viem o využívaní pôdy v Afrike?*

W - *Čo by sme potrebovali sa dozvedieť?*

L - *Čo nové som sa dozvedel?*

